

Material didàctic

LLOCS DE CULTE, ESPAIS PER DESCOBRIR

SIKHISME

Institut d'Educació

ORÍGENS

Aquesta religió té els orígens en el primer mestre, el Guru Nanak, nascut el 1469 a la regió índia del Punjab. Ell va predicar un missatge de germanor universal, de rectitud, de justícia i de devoció a un Déu únic, enmig d'una realitat marcada per les tensions. Va viatjar per tota l'Índia dirigint-se a homes i dones de totes les castes, rebutjant les injustícies i la hipocresia. El Guru Nanak va establir les bases del dharma sikh, però l'estructura completa es va anar forjant gràcies als deu gurus successors.

Els sikhs sovint han estat perseguits i massacrats. Sempre han fet tot el possible per defensar les seves creences i això els ha donat fama de guerrers, però el missatge de la seva religió té un esperit pacífic i conciliador.

LES CONVICCIONS FONAMENTALS

El Gurú Nanak va predicar un missatge de germanor universal, de rectitud, de justícia i de devoció a un Déu únic, a homes i dones de totes les castes, rebutjant les injustícies i la hipocresia. La religió sikh és contrària al sistema de castes.

Els sikhs creuen en un Déu únic venerat per totes les religions amb noms diferents. Quan van preguntar al Guru Nanak quin era el nom de Déu va respondre: "Sat Nam", la veritat és el Seu Nom.

Segons els sikhs, és impossible definir Déu, no té cap forma concreta; per descriure'l cal admetre la impossibilitat de definir-lo. Així, ha rebut molts noms, entre els quals hi ha Sat Kartar, el Veritable Creador, o Ek Onkar, l'Únic Creador de la Creació.

El Guru Nanak va ensenyar que la voluntat supera el fatalisme i la predestinació, que podem desenvolupar la nostra bondat, i que les persones tenim cos i ànima: quan morim, l'ànima va al país de Déu i el cos perd tot el seu valor.

ELS VALORS ÈTICS I MORALS

Els sikhs treballen per seguir una vida de rectitud. Un dels seus principis és treballar honradament, guanyant-se el pa amb la pròpia suor, per ser un exemple per a la família i la societat. A més, reparteixen els guanys amb els més necessitats com a mostra de generositat i per acollir els pobres. Als seus temples s'ofereix sempre menjar i hospitalitat gratuïts.

El tercer guru va ser el precursor de la igualtat entre homes i dones. Va fer per tal que les dones ocupessin, per primera vegada a l'Índia, càrrecs espirituals destacats. Des de sempre, els sikhs han cregut en la igualtat entre totes les persones, ja que consideren que ningú no és superior a un altre. Això també els ha dut a establir la igualtat entre religions i la igualtat entre castes.

Donen molta importància a la vida de família, més que no pas a l'ascetisme, i valoren molt la vida en comunitat i l'esperit de servei als altres.

ELS TEXTOS FONAMENTALS

Tenen un únic text sagrat, el Guru Granth Sahib. Després de la mort del desè guru es va establir que ja no hi hauria més successors i que el llibre seria el mestre, el pilar de la religió, ja que el text recull els ensenyaments de tots els gurus, missatgers de Déu, i conté tota la doctrina sikh.

Sovint, els ensenyaments es transmeten mitjançant cants inspirats i aquests himnes formen part de les escriptures sagrades. El Guru Angad va crear una llengua senzilla de llegir i de comprendre, el gurmukhi, perquè tothom pogués accedir als textos sagrats.

LA PREGÀRIA, EL CULTE I LES PRÀCTIQUES

Quan els sikhs beuen l'amrit o nèctar es comprometen fermament a seguir els ensenyaments dels gurus. Aleshores els homes reben el nom de *singh*, que significa 'lleó', i les dones *kaur*, que vol dir 'princesa'. A partir d'aquest moment segueixen el manament de les cinc k, que consisteix a dur els cabells i la barba sense tallar i cobrir-se amb un turbant, com a símbol de respecte al Creador (*kesh*); portar una pinta de fusta, per tenir cura del seu cos (*kangaa*); una daga, com a compromís de defensa dels humils, els dèbils i els innocents (*kirpaan*); un braçalet d'acer, símbol de les anelles d'una mateixa cadena que els uneix amb la Veritat (*karaa*), i roba interior especial, per respecte a l'energia procreadora (*katcheraa*). Aquests requisits els ajuden a recordar que durant tot el dia han de comportar-se com a sikhs.

Un dels tres principis que segueixen, a més del treball honorat i l'ajut als necessitats, és la pregària. Cada matí es lleven abans de l'alba, es renten per purificar-se i durant una llarga estona mediten el nom de Déu (*Naam*) per fer-se vibrar per dins, i llegeixen els textos sagrats. Aquesta meditació la practiquen tot el dia. Abans de sopar també fan una pregària i abans d'anar a dormir recorden una vegada més el nom de Déu, reflexionen sobre tot allò que han fet, donant gràcies i demanant un nou dia.

Cada diumenge es trobem al gurdwara, el temple on hi ha el tron que conté les escriptures. A les cases sikh també hi sol haver un petit espai amb el text sagrat, davant del qual fan les pregàries. Al temple llegeixen el Guru Granth Sahib, canten cants religiosos i comparteixen un dinar gratuït amb tothom qui ho vulgui.

EL LLOC DE CULTE

El lloc de culte dels sikhs és el gurdwara. De fet, però, la raó principal de l'existència d'un gurdwara no és el culte en sí, sinó el fet de ser el lloc on es guarda el Guru Granth Sahib. Així, si en les tradicions monoteistes occidentals (judaisme, islam, cristianisme), són els llocs de culte els que tenen el llibre, en la religió sikh són els llibres els que tenen lloc de culte.

El gurdwara es divideix en tres estances: la primera, que és on els sikhs hi preguen, és el lloc on s'exposa el Guru Granth Sahib durant el dia, situat sobre un altar. La segona, que és un espai reservat, és on es col·loca el llibre durant la nit, amagat de la vista dels visitants. I la tercera, finalment, és la cuina menjador, on els sikhs celebren els àpats rituals.

Fonts: Exposició Mirades en diàleg (Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós) i Mapa de la diversitat de creences i conviccions de Badalona (UnescoCat i Ajuntament de Badalona)